

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی – درمانی لرستان
بیمارستان ابن سینا نورآباد

برنامه ریزی به منظور کنترل شرایط تهدید کننده ایمنی بیمار شناسایی شده در ارزیابی اولیه

امروزه یکی از دغدغه های بزرگ مدیران در مراکز تامین کننده خدمات سلامت، مخاطراتی است که در زمان اجرای برنامه های درمانی بیماران را تهدید نموده و ممکن است عوارض غیرقابل جبرانی را ایجاد نمایند. در این راستا شناسایی این مخاطرات در هر مرحله از فرآیند درمان یک گام اساسی جهت کنترل و کاهش این عوارض می باشد. در ادامه مخاطراتی که در مراحل مختلف درمان می تواند ایمنی بیمار را در این مرکز تهدید نماید با توجه به لیست مخاطرات مرگبار یا تکرار شونده مشخص شده است. لذا آگاهی کلیه اعضا کادر درمان از این لیست و اتخاذ تدابیر پیشگیرانه می تواند به عنوان یکی از مهمترین ابزارهای کاهش بروز خطا به حساب آید.

شرایط تهدید کننده ایمنی بیمار	خطرات احتمالی مطرح شده برای بیمار	S	D	O	RP N	راهکارهای پیشگیرانه	اقدام اصلاحی صورت گرفته
بستری بیمار و تامین خدمات مراقبتی ، درمانی تجویز دارو.....	ارائه خدمات برای بیمار اشتباه	۴	۳	۴	۴۸	➤ شناسایی فعال بیمار قبل از هر اقدام درمانی - تشخیصی و مراقبتی ➤ فرهنگ سازی استفاده از نام بیمار به جای شماره تخت و اتاق ➤ جداسازی بیماران با نام مشابه در یک بخش و اطلاع رسانی وجود بیمار با نام مشابه در کاردکس و برد بخش ➤ تطابق مشخصات بیمار با موارد درج شده در پرونده پزشکی بیمار قبل از ویزیت و یا انجام مشاوره	➤ آموزش مستمر و تاکید بر رعایت دستورالعمل شناسایی بیمار ➤ برچسب گذاری و مشخص نمودن بیماران با نام مشابه ➤ کنترل نام بیمار و شناسایی بیمار در هر مرحله از انجام پروسجر یا ویزیت
	بروز خطاهای دارویی (تجویز داروی اشتباه، دوز اشتباه دارویی و ...)	۵	۳	۴	۶۰	➤ اجرایی شدن صحیح کیس متد ➤ اجرای دستورالعمل دارو دهی صحیح بر اساس 7Right ➤ اجرای صحیح فرآیند دابل چک در داروهای پرخطر ➤ شناسایی لیست داروهای مشابه با شکل، تلفظ و نوشتار مشابه در هر بخش ➤ جداسازی و لیبل گذاری داروهای	➤ نظارت دقیق سرپرستار و مسئولین پرستاری بر رعایت روش کیس متد ➤ آموزش و تاکید بر رعایت هشت رایت دارو دهی ➤ تهیه پوستر 7Right دارودهی ➤ آموزش و ارائه لیست داروهای مشابه در هر بخش ➤ نظارت بر انجام جداسازی و لیبل گذاری داروهای پرخطر از داروخانه

➤ تهیه و بروز رسانی فارماکوپه بیمارستان	پرخطر از داروخانه و حساس سازی پرستاران / ماما ها به لیبل های مربوطه ➤ معرفی و تعیین مراقبت ها، عوارض داروهای جدید توسط داروخانه به بخش های مرتبط					
➤ تهیه لیست پروسیجرهای تهاجمی بخش ها ➤ آموزش به پرسنل ➤ برگزاری کنفرانس ها و آزمون ها در مورد جراحی ها	➤ شناسایی پروسیجرهای پرخطر بخش و آموزش مراقبت های بعد از این پروسیجر ها به نیروهای جدید بخش ➤ اطلاع رسانی به پرسنل در خصوص نحوه دسترسی به لیست پروسیجر ها و مراقبت قبل و بعد از هر یک از این تست ها	۳۶	۳	۴	۳	عدم توجه به تغییرات علائم حیاتی بعد از پروسیجرهای تهاجمی بیوپسی، اسکوپي ها و..... (LP)
➤ آموزش در مورد کدبندی رنگی در مورد سیلندرها ➤ نصب علائم مربوط به کدبندی رنگی بر روی سیلندر ها و کپسول	➤ رعایت کدبندی رنگی در خصوص سیلندرها و کپسول های موجود در هر بخش ➤ اطلاع رسانی کدبندی های رنگی به نیروهای جدید در هر بخش	۲۰	۱	۴	۵	خطا در شناسایی و انتقال لوله های اکسیژن یا گازهای دیگر به بیمار
کنترل تجهیزات گرمایشی قبل از استفاده از آن برای بیماران	اطمینان از صحت عملکرد تجهیزات گرمایشی قبل از استفاده آموزش نیروهای جدید الورد در خصوص	۲۷	۳	۳	۳	سوختگی ناشی از هر منبعی در حین مراقب (کوثر، وارمر، کیف آبگرم و

	(...)					استفاده از تجهیزات گرمایشی (اندیکاسیون ها، فاصله با منبع گرمایشی در موارد استفاده از وارمر، مراقبت های مربوط به استفاده از کیف آبگرم در بیمارانی که دچار کاهش حس محیطی مثل بیماران دیابتی و) آموزش کلیه پرسنل در خصوص شناسایی به موقع علائم سوختگی و اقدامات لازم جهت کنترل یا کاهش عوارض مربوطه	آموزش و کنترل پرسنل جدید ورود از نظر رعایت موازین ایمنی برای پیشگیری از سوختگی اطلاع رسانی پرسنل در خصوص اقدامات لازم در مورد سوختگی
	عفونت بیمارستانی در بیمار	۳	۴	۴	۴۸	➤ الزام رعایت بهداشت دست توسط کلیه پرسنل بالینی در بخش ها با نظارت سرپرستار ➤ رعایت دستورالعمل استفاده از وسایل حفاظت فردی به صورت صحیح ➤ استفاده از وسایل یکبار مصرف در تزریقات ➤ کنترل استریلیزاسیون تجهیزات در انجام تکنیک های تهاجمی ➤ نظارت بر اجرای گند زدایی صحیح وسایل و سطوح توسط کادر غیر	➤ تشویق پرسنلی که شستشوی دست را رعایت می کنند. ➤ آشنایی پرسنل با دستورالعمل ها به صورت پوستر جهت یادگیری آسان ➤ در دسترس گذاشتن وسایل یکبار مصرف به میزان کافی ➤ استفاده از وسایل استریل جهت انجام پروسجرهای تهاجمی ➤ آموزش پرسنل در مورد روش های گندزدایی ➤ آموزش مدیریت پسماند و رعایت آن

➤ کنترل مسئولین واحد ها و سوپر وایزرین در خصوص نحوه اقدامات پرسنل	تخصصی ➤ تفکیک و دفع استاندارد پسماندهای عفونی و غیر عفونی ➤ رعایت اصول مراقبت از زخم و انجام پانسمان استاندارد در کلیه بیماران						
➤ بررسی اتصالات بیمار در هر شیفت ➤ کنترل و بررسی اتصالات بیمار در تحویل شیفت و در هنگام انجام هر گونه اقدام خاص ➤ آموزش و آشنایی پرسنل با دستورالعمل های ایمنی ➤ کنترل توسط سوپروایزرین و سرپرستاران و نظارت آنها	➤ در معرض دید بودن اتصالات مهم و حیاتی بیمار در حد امکان جهت کنترل مداوم ➤ تحویل کامل اتصالات در زمان تغییر تیم درمانی و ثبت جزئیات در گزارش پرستاری ➤ کنترل عملکرد اتصالات در هر نوبت تغییر تیم درمانی و یا تجویز دارو یا انجام اقدام خاص ➤ مشخص نمودن تاریخ تعبیه کتترها و اتصالات ➤ وجود پانسمان و پوشش استاندارد برای کتترهای تعبیه شده با ذکر تاریخ انجام پانسمان یا پوشش	۳۶	۴	۳	۳	عدم مراقبت صحیح از اتصالات	

	➤ آموزش به بیمار در هر مرحله از انجام فرآیندها ➤ رعایت دستورالعمل های مربوط به ارتباط مناسب با بیمار ➤ رعایت 7Right دارودهی	➤ ارائه توضیحات لازم در خصوص فرآیند درمان به بیمار / خانواده توسط پزشک معالج ➤ برقراری ارتباط درمانی مناسب با بیمار ➤ کنترل مصرف دارو بعد از تحویل دارو به بیمار	۳۰	۲	۳	۵	عدم قبول درمان و داروهای تجویز شده
	➤ کنترل خون قبل از تزریق توسط دو پرستار	➤ دابل چک شدن درخواست خون توسط دو پرستار ➤ ارسال نمونه های جداگانه برای درخواست و کراس مچ فراورده خونی	۴۰	۲	۴	۵	ارسال نمونه خون اشتباه جهت درخواست خون و فرآورده خونی
	➤ آموزش پرسنل جدیدالورود در آزمایشگاه و بانک خون ➤ توجه به علایم و بررسی کیسه های خون	➤ توانمند سازی علمی- عملی کلیه پرسنل جدید توسط بانک خون و ارزیابی اطلاعات ارائه شده به پرسنل توسط سرپرستار بخش ➤ اطلاع رسانی علائم و نشانه های فرآورده های خونی غیر سالم	۲۷	۳	۳	۳	عدم نگهداری صحیح فرآورده های خونی دریافت شده
	➤ برگزاری دوره هموویژلانس جهت پرسنل	➤ دابل چک تمامی مراحل آماده سازی و	۴۰	۲	۴	۵	تزریق خون یا فرآورده های

دستور ترانسفوزیون خون و فرآورده های خونی

➤ رعایت دستورالعمل مربوط به ترانسفوزیون خون ➤ پوستره‌های هموویژلانس جهت پرسنل و نصب آن در بخش‌ها	ترانسفوزیون خون و فرآورده تحویل گرفته شده توسط دو کارشناس پرستاری / مامایی ➤ آگاهی و اجرای دستورالعمل ترانسفوزیون خون و فرآورده های خونی توسط کارکنان بالینی تخصصی ➤ کنترل علائم حیاتی و وضعیت بالینی بیماران در 15 دقیقه اول شروع ترانسفوزیون خون ➤ اطلاع رسانی علائم واکنش های خونی و توانمند سازی کارکنان در انجام اقدامات مربوطه					خونی ناهمگون و ناسازگار	
➤ اطلاع رسانی جهت آگاهی از دستورالعمل ها ➤ برگزاری دوره های آموزشی در مورد راه حل های ایمنی بیمار	➤ انجام تست های تشخیصی بعد از رویت پرونده بیمار تا حد امکان ➤ کنترل مشخصات بیمار با برگه درخواست ارسالی ➤ درخواست از بیمار جهت بیان مشخصات فردی و نوع تست تشخیصی	۳۶	۳	۳	۴	انجام تست بر روی بیمار اشتباه	انجام تست های تشخیصی خارج از بخش

	در خواست شد (در صورت هوشیار بودن بیمار)					
➤ مطابقت بیمار با میچ بند شناسایی در هنگام انجام هر پروسجر	➤ بیان مشخصات فردی و نوع تست تشخیصی درخواست شده	۳۶	۳	۳	۴	انجام تست اشتباه برای بیمار
	➤ همراه بودن تجهیزات مورد نیاز جهت کنترل وضعیت بالینی و علائم حیاتی بیمار در حین تست های تشخیصی به ویژه تست های تهاجمی ➤ کنترل مداوم وضعیت بالینی بیمار و ثبت وضعیت بالینی در گزارش	۳۶	۳	۳	۴	عدم کنترل وضعیت بالینی بیمار حین انجام تست
➤ آموزش به پرسنل در مورد پروسجرهای بخش توسط سرپرستاران و رابط آموزش	➤ شناسایی پروسیجر های پرخطر بخش و عوارض احتمالی ➤ اطلاع رسانی عوارض احتمالی پروسیجر ها به کلیه نیروها به ویژه کارکنان جدیدالورود	۴۵	۳	۳	۵	عدم شناسایی علائم خطر در وضعیت بالینی بیمار
➤ اطمینان از درست قرار گرفتن اتصالات بیمار ➤ بررسی ملافه بیمار و موضع مورد نظر از نظر نشت و ترشح و خونریزی	➤ در معرض دید بودن اتصالات در حد امکان جهت کنترل اتصالات در حین انجام تست ➤ توضیح علائم و نشانه هایی که لازم	۳۶	۳	۴	۳	عدم مراقبت از اتصالات در حین انتقال و انجام تست

	است بیمار بلافاصله اطلاع رسانی کند (حس خیس شده و....)						
➤ پر کردن فرم ارزیابی اولیه با دقت و پس از بررسی بیمار ➤ استفاده از تشک مواج جهت بیمار مستعد ➤ تغییر پوزیشن هر دو ساعت با حفظ دامنه حرکتی مجاز ➤ آموزش در مورد خود ارزیابی به بیمار و اثر بخشی آن ➤ نصب میچ بند زرد برای بیماران مستعد زخم بستر	➤ ارزیابی اولیه بیماران در این خصوص و اطلاع رسانی به سایر اعضا کادر درمانی - مراقبتی بیمار از طریق ثبت در گزارش پرستاری ➤ استفاده از تشک مواج در بیماران مستعد زخم بستر ➤ اجرای پروتکل تغییر پوزیشن ➤ آموزش موارد خودمراقبتی به بیمار (در صورت هوشیار بودن) و کمک بهیار مربوطه (در بیماران غیر هوشیار) ➤ آموزش به نیروهای کمک بهیار در خصوص شناسایی علائم اولیه و راهکارهای پیشگیرانه زخم بستر	۴۸	۳	۴	۴	زخم بستر	افراد سالخورده
➤ ارزیابی اولیه بیماران از نظر سقوط از تخت و نصب میچ بند به رنگ زرد برای این بیماران و تهیه کاردکس زرد	➤ ارزیابی اولیه بیماران و شناسایی بیماران در معرض خطر سقوط بر اساس معیار موریس یا گلامورگان و اطلاع رسانی به سایر اعضا کادر درمانی - مراقبتی بیمار	۶۰	۳	۴	۵	سقوط (از تخت، در حین راه رفتن و.....)	

➤ آموزش به بیماران در مورد بالا بودن نرده کنار تخت ➤ نصب هندریل در سرویس بهداشتی ➤ درخواست جهت نصب هند ریل در راهروهای بخش ➤ نور کافی در شب جهت دسترسی به لوازم مورد نیازشان در هنگام خواب ➤ در دسترس گذاشتن لوازم مورد نیاز ➤ نصب کمر بند ایمنی بر روی برانکارها و ویلچرها ➤ همراهی پرستار در صورت جابجایی بیمار ➤ آموزش به بیمار و همراهان از نظر رعایت نکات ایمنی ➤ نصب هند ریل در راهرو و سرویس بهداشتی ➤ آموزش بیماران مصرف کننده داروهای کاهنده فشار خون، کاهنده هوشیاری و...	➤ از طریق ثبت در گزارش پرستاری و کاردکس ➤ کنترل سالم و بالا بودن نرده های کنار تخت به صورت مداوم ➤ وجود هندریل در راهروهای بخش، سرویس های بهداشتی و ... ➤ آموزش خود مراقبتی به بیمارانی که دچار محدودیت حرکتی بوده و مستعد اجرای دستورالعمل نقل و انتقال ایمن ➤ کنترل ایمنی نرده کنار تخت و برانکارد ➤ شناسایی بیماران آسیب پذیر و حضور پرستار در زمان جابجایی بیمار ➤ بکارگیری راهنمای پیشگیری از سقوط براساس دستورالعمل های وزارتی ➤ شناسایی بیماران که داروی کاهنده فشار خون استفاده می کنند ➤ گذاشتن چهار پایه کنار تخت						
--	---	--	--	--	--	--	--

انجام عمل جراحی	جراحی بر روی بیمار اشتباه	۴	۴	۲	۳۲	➤ کنترل مستندات و پرونده همراه بیمار - جهت اطمینان از تطابق مشخصات بیمار با پرونده منتقل شده ➤ کنترل نام و مشخصات بیمار در ابتدای ورود به اتاق عمل با سوال از بیمار هوشیار ➤ توجه به شناسایی صحیح بیمار قبل از انتقال به اتاق عمل ➤ مطابقت نوع عمل طبق بیان خود بیمار با موارد ثبت شده در پرونده	➤ کنترل بیمار و تشخیص آن با خود بیمار و مچ بند شناسایی ➤ کنترل تشخیص بیمار با تایید پزشک و مدارک مربوطه
	انجام جراحی بر روی قسمت اشتباهی از بدن	۴	۴	۲	۳۲	➤ تحویل بیمار توسط پرستار آگاه به وضعیت بالینی بیمار به پرستار اتاق عمل بویژه در خصوص بیماران غیر هوشیار ➤ کنترل فرم آمادگی عمل و نوع عمل ثبت شده در پرونده بیمار ➤ مطابقت نوع عمل طبق بیان خود بیمار با موارد ثبت شده در پرونده در سه نوبت (بدو ورد به اتاق عمل، قبل از بیهوشی و در نهایت قبل از شروع	➤ استفاده از چک لیست جراحی ایمن در جراحی ها ➤ مارکر گذاری در مورد بیماران با جراحی کاتاراکت از طریق زدن چسب بر روی چشم مورد نظر توسط پزشک معالج

	جراحی) ➤ انجام مارکر گذاری توسط پزشک معالج بیمار قبل از انتقال بیمار به اتاق عمل						
➤ رعایت دستورالعمل جراحی ایمن	➤ ارتباط مناسب کادر جراحی با سرکولیت جهت ثبت دقیق آمار ➤ رعایت دستورالعمل جراحی ایمن و اطمینان از صحت شمارش وسایل و گازها قبل از سوچور و بستن موضع عمل	۳۰	۲	۵	۳	جا گذاشتن اشیاء خارجی در بدن بعد از جراحی	
➤ بررسی بیمار از نظر وجود هر گونه جسم خارجی قبل از عمل ➤ درآوردن انگشتر و النگو و	➤ کنترل عملکرد تجهیزات قبل از استفاده ➤ رعایت مسائل ایمنی در حین استفاده از کوتر (پوست بیمار، رطوبت و)	۲۴	۲	۴	۳	سوختگی ناشی کوتر	
➤ کنترل و مانیتورینگ مداوم تکنسین بیهوشی بر اساس نوع بیهوشی جهت بیمار ➤ کنترل دقیق بیماران از نظر عوارض	➤ حضور مداوم و فعال تکنسین بیهوشی در تمامی مدت عمل جراحی با بیهوشی ➤ کنترل و مانیتورینگ وضعیت بالینی و تنفسی بیمار در حین انجام عمل بر اساس نوع عمل و بی هوشی طبق استاندارد	۴۸	۳	۴	۴	بروز عوارض بیهوشی	

بیهوشی و علایم حیاتی	➤ کنترل وضعیت بالینی و علائم حیاتی بیمار در استفاده از بی حسی بر اساس نوع و سطح بی حسی استفاده شده ➤ تحویل بیمارانی که بی حسی یا بیهوشی دریافت نموده اند با ثبت جزئیات هوشیاری و علائم حیاتی در پرونده						
➤ کنترل محل عمل در هر شیفت به خصوص در ساعات اولیه هر ۲ ساعت ➤ کنترل علایم حیاتی و توجه به آن	➤ کنترل دقیق محل پروسیجر یا زخم پس از جراحی در هر شیفت توسط پرستار مربوطه ➤ توجه به علایم حیاتی و کنترل دقیق بعد از عمل ➤ کنترل و بررسی نتایج آزمایشات قبل و بعد از عمل	۴۸	۳	۴	۴	خونریزی و یا هماتوم شدید	
➤ شناسایی بیماران در معرض آمبولی با دستبند زرد رنگ ➤ استفاده از آنتی کوآگولانت ها طبق دستور پزشک ➤ کنترل علایم بیمار از نظر بروز آمبولی ➤ آموزش به پرسنل در مورد آمبولی و برخورد آن از طریق کنفرانس های درون	شناسایی بیماران در معرض خطر آمبولی -جراحی های بزرگ در ناحیه شکم و لگن - ترومای وسیع به چند سیستم، صدمات نخاعی، شکستگی ستون مهره ها، شکستگی لگن - بیماران با بدخیمی های موضعی و متاستاتیک علی الخصوص در حال شیمی	۵۰	۲	۵	۵	آمبولی ریوی پس از عمل جراحی	

بخشی	درمانی و اشعه درمانی بیماران حاد با بیماری داخلی شامل سکته های مغزی، سکته های قلبی، بیماری های تضعیف کننده عصبی عضلانی (گیلن باره) ➤ افراد با فاکتورهای اختصاصی شامل چاقی، سن بالای ۴۰ سال، استروژن درمانی ➤ فاکتورهای خاص بیماران ICU شامل استفاده از تهویه مکانیکی طولانی مدت، فلج عصبی- عضلانی ناشی از داروها، کاتترهای ورید مرکزی، سپسیس شدید، اختلالات انعقادی، ترومبوسیتوپنی ناشی از هپارین ➤ تعیین روش پیشگیری از ترومبوآمبولی وریدی توسط پزشک ➤ استفاده از روش های پیشگیری طبق دستور پزشک از قبیل دارویی و مکانیکی ➤ اجرای دستورات پزشک در ارتباط با پیشگیری از ترومبوآمبولی						
------	---	--	--	--	--	--	--

	➤ توجه به علائم ترومبو آمبولی شامل درد و تورم یک طرفه زانو که با تروما و ضایعه مفصلی اخیر در ارتباط نباشد. تورم سر تا سر اندام تحتانی لمس دردناک در طول مسیر وریدی - بیقراری، هموپتزی، تب، تعریق شدید، درد غیر پلورتیک، ویزینگ، افت فشار خون							
--	---	--	--	--	--	--	--	--

واحد ایمنی بیمار بیمارستان ابن سینا

تهیه کننده : محمدرضا نامداری کارشناس هماهنگ کننده ایمنی بیمار